

JEAN GERSON I OBLIKOVANJE NAUKA O SV. JOSIPU: OD NAZARETSKOG ZAŠTITNIKA DO MODELA CRKVENE OBNOVE¹

DANIEL PATAFTA

Katolički bogoslovni fakultet

Sveučilišta u Zagrebu

Vlaška 38, Zagreb

d.patafta@yahoo.com

UDK 27-312.45

27-1Gerson, J.

Izvorni znanstveni rad

Primljeno: 2/2026.

CC-BY 4.0

Iako prisutan u tradiciji, lik svetog Josipa ostaje doktrinarno nedorečen sve do 15. stoljeća i zahvata Jeana Gersona. Cilj je ovoga rada istražiti Gersonovnu nauku o sv. Josipu kao sustavan projekt, polazeći od hipoteze da on koristi Josipov autoritet kao političko - teološki alat za obnovu Crkve. Gerson napušta prikaz Josipa kao pasivnog svjedoka i uvodi ga u središte ekleziologije kroz trostruki koncept očinstva (*pater legalis, moralis, socialis*) i doktrinu o savršenoj čistoći (*purissimus*). Time Josip postaje zemaljska slika božanskog autoriteta, a njegova zemaljska zaštita Svete obitelji teološki temelj za nebeski patronat nad cijelom Crkvom. Ova teološka konstrukcija doseže vrhunac tijekom Velikog zapadnog raskola, kada Gerson u spjevu *Josephina* zaziva Josipa kao

1 Rad je nastao u okviru institucionalnoga znanstveno-istraživačkoga projekta „Povijesno-teološke kontroverzije u Crkvi i njihov odjek u društvu: konflikt i konsenzus (POTKA)“ Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, financiranog sredstvima Europske unije – NextGenerationEU u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO).

„stup“ (*columen*) koji drži „umorne ruševine“ Crkve. Za Gersona, Josip je idealni *Oeconomus* (upravitelj) čija vlast nije apsolutističko vlasništvo, već ponizna skrb. Ta vizija izravno je podupirala koncilijarnu ideju Sabora u Konstanzi: Crkva, poput Svete obitelji, treba upravitelja koji teži jedinstvu, a ne dominaciji. Provodeći „liturgijsku diplomaciju“ kroz uvođenje Josipova blagdana, Gerson je težio postizanju „svetog sklada“ (*concordia sacra*) među zavađenim frakcijama. Gersonov doprinos leži u transformaciji nauka o sv. Josipu iz privatne pobožnosti u javnu ekleziološku doktrinu. On postavlja Josipa kao jamca jedinstva, nudeći njegov model služenja kao „političku medicinu“ za krizu papinstva. Time Gerson ne samo da utemeljuje moderni nauk o svetom Josipu, već ga trajno definira kao nebeski oslonac institucionalne i moralne obnove Crkve.

Ključne riječi: Jean Gerson, sveti Josip, Veliki zapadni raskol, Sabor u Konstanzi, ekleziologija, *Oeconomus*, crkvena reforma, *Josephina*.

UVOD

Od ranog srednjeg vijeka, sv. Josip se u teološko - liturgijskim tekstovima pojavljuje sporadično. Premda se crkveni oci poput Ambrozija i Jeronima bave njegovom ulogom kao Marijina zaručnika, oni ne razvijaju sustavan teološki nauk o sv. Josipu. U skolastičkom razdoblju, unatoč velikim kristološkim i mariološkim raspravama, Josip ostaje teološki marginaliziran. Toma Akvinski ga spominje uglavnom u kontekstu moralno - kanonskih pitanja bračnog prava i dokaza Marijina djevičanstva, ali ne ide dalje od osnovne obrane „svjedočanstva njezina čednog braka.“² Tek u 14. stoljeću raste interes za duhovne modele koji utjelovljuju krotkost, poslušnost i skrovitost – upravo osobine povezivane sa sv. Josipom. Ovaj pomak nastaje u kontekstu duhovnih strujanja koja teže kristocentričnoj i afektivnoj pobožnosti, te potiču uporabu likova koji izražavaju evanđeosku jednostavnost.³

Jean Gerson, školovan u pariškom nominalizmu, razvija teologiju koja nastoji ujediniti skolastičku preciznost i afektivnu pobožnost. Njegov program „teologije srca“ (*theologia cordis*) usmjeren je na povratak jednostavnosti i duhovnoj kontemplaciji nad racionalističkim spekulacijama. Time se otvara prostor za razmatranje likova poput sv. Josipa, koji utjelovljuju evanđeoska načela u praktičnom životu te služe kao moralni i duhovni modeli vjernicima.⁴

Ujedno, političke i eklesiološke okolnosti Zapadnoga raskola dodatno jačaju potrebu za pozitivnim uzorima poslušnosti, poniznosti i čistoće – krepostima koje Gerson vidi u Josipu. Upravo iz tog konteksta nastaje njegov teološki korpus posvećen sv. Josipu. Za Gersona, Josip postaje „model poniznog podlaganja“ koji je prijeko potreban razjedinjenom kršćanstvu. On u Josipu ne vidi samo Marijina čuvara, već idealnog upravitelja (*oekonomus*) koji svoju moć ne crpi iz dominacije, već iz služenja Kristu i Crkvi (koju Marija simbolizira). U kontekstu konciliarizma - ideje da je Sabor iznad pape - Gerson koristi Josipov primjer kako bi pokazao da se autoritet mora vršiti u čistoći i poslušnosti Božjem

2 THOMAE AQUINATIS, *Summa Theologiae. Opera omnia iussu Leonis XIII P. M. edita*, tomus XI, Ex Typographia Polyglotta, Romae, 1903., III q. 29.

3 Usp. TARCISIO STRAMARE, *San Giuseppe nella Scrittura, nella teologie e nel culto*, Libreria Editrice Vaticana, Roma, 1983., str. 2-3.

4 JEAN GERSON, *De consolatione theologiae*, u: *Œuvres complètes*, vol. IX, Palémon Glorieux (ur.), Desclée, Paris, 1973., str. 185-245; str. 199.

planu, a ne u osobnom častohleplju. Josipova šutnja i nenametljivost izravna su suprotnost bučnim sukobima tadašnjih pretendena na papinstvo.⁵ Kontekst Velikog zapadnoga raskola (1378. - 1417.) potaknuo je Gersona da traži likove koji utjelovljuju poslušnost, čistoću, tišinu i pouzdanje - sve ono što je Crkvi nedostajalo tijekom razdoblja papinske podjele. U traktatu *De consolatione theologiae*, komentirajući narav istinske duhovne teologije, kaže: *In humilitate et simplici cordis puritate Deus invenitur/Bog se pronalazi u poniznosti i iskrenoj čistoći srca*.⁶ Ova misao postaje hermeneutski ključ za razumijevanje zašto Gerson vidi Josipa kao idealnog sveca u vremenu krize.

Slijedom toga, Gersonova „otkrića“ sv. Josipa ne predstavljaju tek pomak u hagiografskom interesu, već duboku transformaciju teološke paradigme. Josip prestaje biti samo pasivni „čuvar tajne“ iz skolastičkih priručnika i postaje aktivni teološki subjekt koji ujedinjuje Gersonov ideal *theologiae cordis* s potrebom za hitnom institucionalnom reformom. Time se postavlja temelj za razvoj sustavnog nauka o sv. Josipu u kojem se osobne kreposti poniznosti i skrovitosti uzdižu na razinu univerzalnog modela kršćanskog života i crkvenog upravljanja, nudeći rješenje za krizu autoriteta koja je obilježila suton srednjovjekovlja.

1. GERSONOV TEOLOŠKI KORPUS O SVETOM JOSIPU

Središnje mjesto u Gersonovu promicanju štovanja sv. Josipa zauzima traktat *Considerationes de sancto Joseph*, nastao oko 1416. godine, koji se u suvremenoj teološkoj historiografiji opravdano smatra temeljnim dokumentom zapadnog teološkog nauka o sv. Josipu. U ovom djelu Gerson ne nastupa samo kao hagiograf, već kao sustavni teolog koji donosi inovativne tvrdnje o nebeskom poretku. On izričito postavlja Josipa na najuzvišenije mjesto neposredno nakon Djevice Marije, tvrdeći da mu je, kao čuvaru samoga Sina Božjega, pripalo dostojanstvo koje nadilazi ulogu pasivnog promatrača biblijskih događaja.⁷ Takvo

5 JEAN GERSON, *Sermo de Nativitate gloriosae Virginis Mariae et de commendatione virginalis sponsi eius Ioseph (Jacob autem genuit)*, u: *Œuvres complètes*, vol. V, Palémon Glorieux (ur.), Desclée, Paris, 1963., str. 352-365.

6 JEAN GERSON, *De consolatione theologiae*, str. 199.

7 JEAN GERSON, *Considerationes de sancto Joseph*, u: *Œuvres complètes*, vol. IX, Palémon Glorieux (ur.), Desclée, Paris, 1973., str. 51-80.

pozicioniranje neodvojivo je od Gersonove pravne i moralne definicije očinstva; on argumentira kako je Josip „pravi otac“ Isusa u pravnom i duhovnom smislu, čime legitimira njegovu ulogu glave Svete Obitelji i uspostavlja model savršeno uravnoteženog života.⁸ Za Gersona, Josip je ideal u kojem se sjedinjuju kontemplativna sabranost i aktivna pastoralna skrb,⁹ što će kasnije postati ključna točka novovjekovne duhovnosti, posebice u karmelskoj tradiciji.

Nadalje, Gersonov doprinos dobiva svoju liturgijsku dimenziju kroz niz propovijedi, napose u govoru *Jacob autem genuit* održanom na Saboru u Konstanzi. U tim tekstovima autor ne ostaje samo na spekulaciji, već zahtijeva uvođenje univerzalnog crkvenog blagdana posvećenog Josipu, naglašavajući njegovu izvanrednu čistoću i poniznost kao kreposti koje su izravan odraz Kristove poslušnosti.¹⁰ Upravo u tim propovijedima nalazimo prvu eksplicitnu teološku tvrdnju o Josipu kao zaštitniku Crkve. Gerson povlači paralelu između Josipove zaštite povijesne Svete Obitelji i njegove trajne uloge čuvara Mističnog Tijela Kristova,¹¹ što je koncept koji će svoj dogmatski procvat doživjeti tek u 19. stoljeću. Uz liturgijsku inicijativu, Gerson u traktatu *De matrimonio beatæ Mariæ et Joseph* dodatno učvršćuje doktrinu o „čistom braku“, argumentirajući da je veza između Marije i Josipa bila ne samo duhovna, nego i punopravni, zakoniti sakramentalni brak,¹² čime postavlja temelje modernoj bračnoj teologiji.

U svojim homiletskim nagovorima, Gerson sv. Josipa predstavlja kroz trijada temeljnih kreposti koje nadrastaju okvire privatne pobožnosti i dobivaju općecrkveni značaj. Prva je Josipova čistoća, koju autor opisuje kao izvanrednu krepost koja ga uzdiže iznad svih muškaraca, čineći ga dostojnim zaručnikom Djevice.¹³ Na nju se nadovezuje Josipova poniznost, koju Gerson tipološki uspoređuje s Kristovom poslušnošću, videći u svečevu povlačenju pred Božjim otajstvom vrhunac

8 JEAN GERSON, *Considerationes de sancto Joseph*, str. 58-61.

9 *Ibid.*, str. 77.

10 JEAN GERSON, *Sermo de Nativitate gloriosæ Virginis Mariæ et de commendatione virginalis sponsi eius Ioseph (Jacob autem genuit)*, str. 352-365.

11 *Ibid.*, str. 354-357.

12 JEAN GERSON, *De matrimonio beatæ Mariæ et Joseph*, u: *Œuvres complètes*, vol. IX, Palémon Glorieux (ur.), Desclée, Paris, 1973., str. 40-50.

13 JEAN GERSON, *Sermo de Nativitate gloriosæ Virginis Mariæ et de commendatione virginalis sponsi eius Ioseph (Jacob autem genuit)*, str. 355.

evanđeoskog idealizma.¹⁴ Naposljetku, teološki najsnažniji naglasak stavljen je na ulogu Josipa kao zaštitnika Crkve. Prema Gersonovoj interpretaciji, onaj koji je povijesno štitiio Svetu Obitelj, nastavlja na analogan način štitiiti i Mistično Tijelo Kristovo u svim njegovim povijesnim kušnjama,¹⁵ čime se udaraju temelji za kasnije proglašenje patronata nad sveopćom Crkvom.

Krunu ovog teološkog napora predstavlja *Josephina*, opsežan teološki ep u dvanaest pjevanja dovršen oko 1418. godine. U ovom spjevu Gerson koristi snagu pjesničkog jezika i naracije kako bi teološke postavke iz svojih traktata prelio u afektivnu pobožnost. Kroz *Josephinu* on prati Josipov životni put, koristeći literarnu slobodu za prikaz svečevih unutarnjih borbi i vjere, dok istovremeno uspostavlja duboku tipološku poveznicu sa starozavjetnim Josipom, sinom Jakovljevim. Baš kao što je drevni Josip spasio Egipat od gladi, tako novozavjetni Josip čuva „Kruh života“ za spasenje svijeta.¹⁶ Ovim spjevom Gerson zaokružuje svoj program *theologiae cordis*, pretvarajući sustavan teološki nauk o sv. Josipu u živu kontemplaciju koja spaja znanstvenu preciznost pariškog kancelara s dubokom duhovnom obnovom kršćanskoga Zapada.

Teološka interpretacija sv. Josipa u misli Jeana Gersona nadrasta okvire puke hagiografije i postaje ključnim elementom šireg projekta duhovne i ekleziološke obnove kršćanskoga Zapada. U vremenu duboke krize autoriteta uzrokovane Zapadnim raskolom, Gerson u liku sv. Josipa pronalazi idealan odgovor na potrebe razjedinjene Crkve. Njegov bogat teološki korpus - koji se proteže od preciznih spekulativnih traktata poput *Considerationes* do afektivne dubine epa *Josephina* - transformira Josipa iz marginalnog biblijskog lika u središnji model kršćanskog života. Afirmacijom Josipova „pravog očinstva“ i sakramentalnosti njegova braka s Marijom, Gerson ne samo da postavlja temelje sustavnog teološkog govora o sv. Josipu, već nudi konkretnu teologiju obitelji i rada koja će postati standardom u stoljećima koja slijede.

Nadalje, Gersonov doprinos ima dalekosežne ekleziološke implikacije. Postavljajući Josipa kao *oconomusa* ili upravitelja koji svoju moć crpi iz služenja, a ne iz dominacije, on upućuje izravnu kritiku

14 Ibid., str. 357.

15 Ibid., str. 358-359.

16 JEAN GERSON, *Josephina*, u: *Œuvres complètes*, vol. IV, Palémon Glorieux (ur.), Desclée, Paris, 1962., str. 31-102.

častohleplju tadašnjih crkvenih knezova. Josipova skrovitost i poniznost, u Gersonovoj interpretaciji, postaju nužne kreposti za svakoga tko vrši vlast, čime lik zaručnika Djevice Marije postaje simbolom reformirane i ponizne Crkve. U konačnici, ujedinjujući parišku intelektualnu tradiciju sa svojom vizijom „teologije srca“, Jean Gerson je u 15. stoljeću uspio stvoriti teološki nauk o sv. Josipu koji je istovremeno bio i štiti Marijina djevičanstva i putokaz za prevladavanje povijesne krize vjere. Time je sv. Josip prestao biti tek skroviti lik iz evanđeoskih rodoslovlja i postao univerzalni zaštitnik čiji je kult, zahvaljujući Gersonovu radu, nezaobilazan dio katoličkog identiteta do današnjih dana.

2. TEOLOŠKA JEZGRA GERSONOVE TEOLOGIJE O SV. JOSIPU

Gersonova teološka razmatranja o sv. Josipu nije tek skup pobožnih razmatranja, već strogo strukturiran teološki sustav koji redefinira ulogu sv. Josipa kroz tri ključne dimenzije: očinstvo, čistoću i univerzalnu zaštitu. Unutar konteksta Zapadnoga raskola, ove dimenzije prestaju biti samo hagiografski atributi i postaju izravni teološki odgovori na krizu koja je potresala same temelje Crkve.¹⁷

2.1. Tri dimenzije očinstva

U središtu Gersonove misli nalazi se dekonstrukcija pojma očinstva koja nadilazi biološku determiniranost. Gerson oblikuje trostruku definiciju Josipova odnosa prema Isusu. Prva je pravno očinstvo (*pater legalis*), utemeljeno na židovskom zakoniku i sakramentalnoj valjanosti braka s Marijom, čime se Isusu osigurava pripadnost Davidovoj lozi. Druga dimenzija je moralno očinstvo (*pater moralis*), koje Gerson izvodi iz Josipove neposredne brige, odgoja i ljubavi prema djetetu, naglašavajući da očinstvo srca ima istu teološku težinu kao i ono tjelesno. Naposljetku, socijalno očinstvo (*pater socialis*) obuhvaća javno priznanje Josipa kao glave Svete Obitelji, čime on postaje vidljivi autoritet u zemaljskom životu Spasitelja.¹⁸ Ova će koncepcija postati nezaobilazan

17 Usp. Brian Patrick McGUIRE, *Jean Gerson and the Last Medieval Reformation*, Pennsylvania State University Press, University Park, 2005., str. 238-242.

18 Jean GERSON, *Considerationes de sancto Joseph*, str. 62-65. Gerson ovdje precizira kako Josip, iako nije otac po tijelu, posjeduje sve prerogativne očinske vlasti nad Kristom.

standard u kasnijem nauku o sv. Josipu služeći kao temelj za razumijevanje Josipova autoriteta u Crkvi.¹⁹

U dimenziji očinstva, Gersonov naglasak na „pravnom“ i „moralnom“ očinstvu, nasuprot biološkom, služi kao snažna ekleziološka metafora. U trenutku kada su trojica papa polagala pravo na Petrovu službu, Gerson u Josipu pronalazi model autoriteta koji se ne temelji na moći krvi ili političke sile, već na služenju i božanskom delegiranju. Josipovo očinstvo nad Kristom postaje prototipom papinskog autoriteta koji je po svojoj naravi upraviteljski (*oeconomus*), a ne apsolutistički.

2.2. Teologija čistoće

Gerson vrši značajan pomak u ikonografskom i teološkom prikazu Josipa, odmičući se od srednjovjekovnih prikaza starca te ga portretira kao vrhunac muške čistoće. Za Gersona, Josip je „čist nad svima čistima“ (*purissimus inter puros*), a njegova čednost nije tek odsustvo grijeha, već aktivna krepost koja proistječe iz njegove blizine izvoru svetosti - Kristu i Mariji.²⁰ Ovakva teologija čistoće stvorila je preduvjete za kasniji procvat josipovske pobožnosti u 19. i 20. stoljeću, pretvarajući Josipa u univerzalni model kršćanske suzdržanosti i duhovne sabranosti.

Dimenzija čistoće u jeku moralne dekadencije klera poprima reformatorski karakter. Za Gersona, Josipova izvanredna čednost nije tek privatna vrlina, već nužan preduvjet za autentično svjedočenje evanđelja u duboko korumpiranom svijetu. Isticanjem Josipa kao „najčistijeg među ljudima“, Gerson nudi moralni korektiv onodobnom društvu i crkvenoj hijerarhiji, pozivajući na povratak jednostavnosti i integritetu koji su krasili Svetu Obitelj.

2.3. Teologija zaštite

Možda najdalekosežniji Gersonov doprinos jest njezino utemeljenje ideje o Josipu kao zaštitniku Crkve. Gerson postavlja logički slijed: budući da je Josip bio povijesni zaštitnik i hranitelj Krista i Marije, on po naravi stvari nastavlja tu istu službu nad Mističnim Tijelom Kristovim

---

19 Usp. Francis L. FILAS, *The Josephite Anthropology of Jean Gerson*, u: *Joseph: The Man Closest to Jesus*, St. Paul Editions, Boston, 1962., str. 41-45.

20 Jean GERSON, *Considerationes de sancto Joseph*, str. 68. Gerson koristi termin *virginitas mentis et corporis*/ *Djevičanstvo (ili čistoća) uma i tijela* kako bi opisao Josipovo stanje.

– Crkvom.²¹ Ova vizija Josipa kao „univerzalnog upravitelja“ (*oconomus universalis*) bit će ključna za kasnije autore poput franjevca sv. Bernardina Sijenskog i širenje kulta među karmelićanima u 16. stoljeću. Gersonova intuicija svoj će konačni crkveni pravni oblik dobiti 1870. godine, kada papa Pio IX. proglašava sv. Josipa zaštitnikom Sveopće Crkve, čime se Gersonova teološka vizija iz 15. stoljeća i službeno potvrđuje kao trajna baština katoličkog nauka.

Konačno, dimenzija univerzalne zaštite najjasnije odražava Gersonov program crkvenog jedinstva. Dok su se političke i crkvene vođe borile za vlastite interese, Gerson postavlja Josipa kao zaštitnika koji nadilazi partikularne sukobe. Ako je Josip uspio očuvati jedinstvo i sigurnost Svete Obitelji u trenucima najveće ugroze, on je, prema Gersonu, jedini kadar pružiti duhovnu zaštitu i Mističnom Tijelu Crkve u njezinu stanju raskola. Time Josipova uloga zaštitnika postaje ključni element nade za ponovno uspostavljanje jedinstva i mira unutar kršćanskoga svijeta.

Sinteza Gersonovih razmišljanja o očinstvu, čistoći i univerzalnoj zaštiti sv. Josipa pokazuje da njegov nauk nije bio tek usputni pastoralni poticaj, već integralni dio njegova ekleziološkog programa. Definirajući Josipa kao „pravog oca“ i „univerzalnog upravitelja“ (*oconomus*), Gerson je ponudio teološki okvir za razumijevanje autoriteta koji se ne temelji na sili, već na vjernosti božanskom mandatu. U vremenu kada je Crkva bila rastrgana unutarnjim sukobima i krizom identiteta, lik sv. Josipa poslužio je kao nužan most između skolastičke spekulacije i afektivne pobožnosti, spajajući intelektualnu preciznost pariškog kancelara s potrebom malog čovjeka za opipljivim nebeskim zaštitnikom.

U konačnici, Gersonov je uspjeh u tome što je Josipa izveo iz sjene marioloških rasprava i postavio ga kao samostalni teološki subjekt. Njegove tvrdnje o Josipovu prvenstvu u nebeskoj hijerarhiji i njegovu patronatu nad Mističnim Tijelom Kristovim postavile su temelje na kojima će stoljećima kasnije izrasti suvremeni teološki govor o sv. Jospiu. Gersonov sveti Josip tako prestaje biti samo povijesni čuvar Nazaretske

21 Jean GERSON, *Sermo de Nativitate gloriosae Virginis Mariae* (Jacob autem genuit), str. 360. *Sicut enim hanc familiam rexit et protexit, ita et universam Ecclesiam in caelis protegere non cessat/Kao što je, naime, upravljao ovom obitelji i štiti je, tako i cijelu Crkvu na nebesima ne prestaje štiti.*

obitelji i postaje trajni simbol Crkve koja u poniznosti, čistoći i poslušnosti traži put prema vlastitom jedinstvu i obnovi.²²

3. JOSIP KAO *OECUNOMUS ECCLESIAE*: SV. JOSIP U SLUŽBI KONCILIJARNE REFORME

Središnji pojam Gersonove jozefologije, „oconomus“ (upravitelj ili domaćin), nije odabran slučajno; on nosi snažnu ekleziološku težinu u kontekstu koncilijarnih rasprava na Saboru u Konstanzi. Za Gersona, sveti Josip nije bio „vlasnik“ Svete obitelji, već njezin vjerni upravitelj kojemu je povjerena briga nad onim što mu po naravi ne pripada. Primjenjujući ovu logiku na tadašnju krizu papinstva, Gerson povlači izravnu paralelu: baš kao što je Josip vršio vlast u potpunoj podređenosti Kristu, tako i papa mora vršiti svoju službu kao upravitelj (*minister*), a ne kao apsolutni gospodar Crkve.²³

U jeku Velikog zapadnoga raskola, kada se autoritet pape činio nepouzdanim i razjedinjenim, Gerson koristi Josipa kao model idealnog crkvenog vodstva. Josipova vlast je bila legitimna, ali je uvijek bila u službi cjeline - Krista i Marije, koji za Gersona simboliziraju samu bit Crkve. Time Josip postaje teološko opravdanje za koncilijaristički ideal: vlast u Crkvi je povjerena službi jedinstva, a Sabor, baš kao i Josip, ima zadaću bdjeti nad tim jedinstvom kada je ono ugroženo. Josipova poslušnost Božjem naumu, a ne vlastitoj volji, postala je Gersonovim glavnim argumentom protiv papinske apsolutne vlasti (*plenitudo potestatis*) koje je on smatrao glavnim uzrokom raskola.²⁴

Nadalje, Gerson u svom spjevu *Josephina* i u propovijedi *Jacob autem genuit* dodatno razrađuje Josipovu šutnju kao kritiku tadašnje crkvene buke i političkih spletki. Josipova skrovitost (*humilitas*) za Gersona je

22 Usp. MARK S. BURROWS, *Jean Gerson and De Consolatione Theologiae (1418): The Consolation of a Biblical and Reforming Theology for a Disordered Age*, J.C.B. Mohr, Tübingen, 1991., str. 112-115. Burrows ističe kako Gersonov nauk o sv. Josipu služi kao „duhovni melem“ za društvo opterećeno raskolom, pretvarajući teološku inovaciju u sredstvo crkvene utjehe.

23 Usp. PASQUALE ARU, *La figura di San Giuseppe nel pensiero di Jean Gerson tra mistica e riforma*, u: *Estudios Josefinos*, 22 (1968.), str. 145-158. Autor ovdje analizira kako Gersonov pojam *oconomus* služi kao ključ za razumijevanje odnosa između papinstva i općeg sabora, ističući da je Josipov autoritet bio *deputata* (delegiran), a ne *absoluta*.

24 JEAN GERSON, *De potestate ecclesiastica*, u: *Œuvres complètes*, vol. VI, Palémon Glorieux (ur.), Desclée, 1965., Paris, str. 210-250. Iako je ovo primarno politički spis, Gerson u njemu koristi istu logiku „upravljanja“ koju u *Considerationes* pripisuje sv. Josipu.

dokaz da istinska moć ne dolazi iz vanjskog sjaja, već iz unutarnje uređenosti prema Kristu. On naglašava da je Josip dobio titulu „hranitelja“ (*nutritius*) jer je osiguravao opstanak Obitelji u progonstvu, što Gerson vidi kao proročku sliku uloge Sabora: nahraniti i sačuvati Crkvu dok luta u pustinji raskola i nesigurnosti.²⁵

Tako Josip kao *oeconomus* prestaje biti samo lik iz nazaretske prošlosti i postaje programatska figura reforme. Gersonov Josip je „ponizni autoritet“ koji Crkvi 15. stoljeća nudi put izlaska iz krize: povratak služenju, čistoći namjere i, nadasve, priznavanju da je jedini pravi Glava Crkve Krist, dok su svi zemaljski poglavari - uključujući i pape - tek njegovi privremeni upravitelji podložni sudu vjere i Sabora.²⁶

4. TEOLOGIJA ZAŠTITE: OD NAZARETA DO UNIVERZALNOG PATRONATA

Gersonova koncepcija sv. Josipa kao zaštitnika predstavlja jedan od najoriginalnijih doprinosa kasnosrednjovjekovne teologije. Za razliku od ranijih autora koji su Josipovu ulogu promatrali isključivo unutar uskih okvira biblijske povijesti, Gerson uspostavlja organsku vezu između Josipova zemaljskog služenja i njegove nebeske proslave. U srcu ove teologije nalazi se uvjerenje da se milost zaštite, koju je Josip primio kako bi sačuvao Utjelovljenu Riječ od povijesnih opasnosti, s vremenom preobražava u trajni, univerzalni patronat nad čitavim Mističnim Tijelom Kristovim. Za Gersona, Josipova služba u Nazaretu nije bila tek privremena zadaća, već prefiguracija i pravni temelj njegova neprekidnog bdijenja nad Crkvom, koja u trenucima krize i raskola iznova traži sigurnost onoga koji je nekada upravljao „prvom Crkvom“ - Svetom Obitelji.

4.4. Zaštitnik Svete Obitelji kao prototip crkvenog patronata

Gerson ne promatra Josipovu zaštitu samo kao povijesni događaj, već kao teološki princip. On tvrdi da je Josip primio „povlaštenu stupanj slave“ (*gradus gloriae*) koji odgovara stupnju milosti potrebnom za čuvanje

25 Usp. MARK S. BURROWS, *The Mirror of the Church: The Josephite Ecclesiology of Jean Gerson*, u: *Theological Studies*, 52 (1991.), str. 455-460. Burrows naglašava da Gersonov govor o sv. Josipu „popunjava prazninu“ nastalu krizom papinskog autoriteta.

26 Usp. BRIAN PATRICK MCGUIRE, *Jean Gerson and the Last Medieval Reformation*, str. 238-242.

samoga Boga. U srcu te zaštite nalazi se Gersonov poznati argument o Josipovoj „zapovjednoj moći“ na nebu, koja je odraz njegove očinske vlasti na zemlji. Njegova ekleziologija solidarnost sažeta je u sljedećoj izjavi:

*Quemadmodum custos et defensor Virginis et pueruli Jesu fuit, ita nunc in caelis protector totius Ecclesiae habetur, cuius caput Christus est, quem ipse olim manu tenuit et a periculis servavit/Kao što je bio čuvar i branitelj Djevice i djeteta Isusa, tako se sada na nebesima smatra zaštitnikom čitave Crkve, kojoj je glava Krist, koga je on nekoć vlastitom rukom držao i od opasnosti čuvao.*²⁷

Ovdje Gerson koristi pojam *defensor* (branitelj), koji u srednjovjekovnom pravu označava onoga koji pravno i fizički štiti nezaštićene. Time Josip prestaje biti samo simbolički lik i postaje aktivni zagovornik čija je zaštita „vjerodostojna“ jer je već bila iskušana u ekstremnim uvjetima bijega i progonstva. Za Gersona, ako je Josip uspio spasiti „Glavu“ (Krista) od Herodova mača, on je jedini logičan izbor za spas „Tijela“ (Crkve) od mača raskola i unutarnje propasti.²⁸

4.5. Prefiguracija crkvene službe zaštite:

Josip kao nebeski Oeconomus

Gersonova teološka novost sastoji se u tvrdnji da Josipova služba zaštite nije prestala s njegovom smrću, nego je doživjela eshatološku transformaciju. On uvodi koncept *potestas intercessionis* (moći zagovora) koja je po svojoj prirodi skoro imperativna. Gerson se ne ustručava reći da Josip na nebu „više zapovijeda nego što moli“ (*non impetrat, sed imperat*), naravno, ne u smislu nadređenosti Kristu, već u smislu savršenog sklada volje oca i sina.²⁹

Ova zaštita je za Gersona ključni model za reformu crkvenih službi. On povlači oštru razliku između *dominium* (vlast nad ljudima) i

---

27 Jean GERSON, Sermo ‚Jacob autem genuit‘, u: *Œuvres complètes*, vol. V, Palémon Glorieux (ur.), Desclée, 1963., Paris, str. 362. Ovaj govor, održan 8. rujna 1416., ključan je jer Gerson u njemu prvi put javno predlaže da se Josipov patronat prizna na razini čitavog kršćanstva.

28 Usp. TARCISIO STRAMARE, *San Giuseppe nel mistero di Dio*, Libreria Editrice Vaticana, Roma, 1993., str. 164-168. Stramare ističe da Gersonova inovacija leži u povezivanju Josipova očinstva s pojmom *patrocinium*, što je tada bio novi pravno - teološki koncept.

29 JEAN GERSON, *Considerationes de sancto Joseph*, str. 68. Gerson ovdje koristi odvažnu metaforu: *Maria et Joseph in caelo non tam exorant, quam imperant filio suo/Marija i Josip na nebu ne toliko da mole, koliko zapovijedaju svom sinu*, naglašavajući snagu njihova zagovora proizašlu iz zemaljske bliskosti.

ministerium (služba ljudima). Josip je za njega prototip biskupa i pape: on posjeduje autoritet, ali ga koristi isključivo za *custodia* (čuvanje) i *conservatio* (očuvanje) Pologa vjere. Gerson naglašava da Josipova skrovitost u Nazaretu prefigurira idealnu sliku Crkve koja ne žudi za svjetovnim sjajem, već za unutarnjom čvrstoćom. U kontekstu Sabora u Konstanzi, Josip kao zaštitnik postaje jamac da će Crkva preživjeti čak i kada su njezini zemaljski poglavari nedostojni, jer njezina prava zaštita dolazi od onoga koji je „navikao čuvati Boga u najtežim vremenima.“³⁰

5. TEOLOŠKA JEZGRA GERSONOVA NAUKA O SV. JOSIPU: OČINSTVO, ČISTOĆA I UNIVERZALNI PATRONAT

Gersonov teološki nauk o sv. Josipu nije tek skup pobožnih razmatranja, već strogo strukturiran sustav koji redefinira ulogu sv. Josipa kroz organsko jedinstvo njegova očinstva, čistoće i zaštite. U središtu tog sustava nalazi se dekonstrukcija pojma očinstva koja nadilazi biološku determiniranost. Gerson oblikuje trostruku definiciju Josipova odnosa prema Isusu: pravno očinstvo (*pater legalis*), utemeljeno na židovskom zakonu i sakramentalnom braku; moralno očinstvo (*pater moralis*), koje izvodi iz Josipove neposredne brige i ljubavi; te socijalno očinstvo (*pater socialis*), koje mu priznaje ulogu zakonitog autoriteta nad Utjelovljenom Riječi. Ova koncepcija omogućuje Gersonu da Josipa predstavi kao „pravoga oca“ u svakom smislu osim biološkog, čime postavlja temelje za razumijevanje njegova autoriteta u nebeskom i zemaljskom poretku.³¹ Za Gersona, Josipovo očinstvo nije samo pravna fikcija, već stvarnost koja sudjeluje u božanskom očinstvu, čineći Josipa zemaljskom sjenom nebeskoga Oca.

Ovakvo uzvišeno očinstvo zahtijevalo je i odgovarajući stupanj svetosti, što Gerson razrađuje kroz teologiju čistoće. Odmičući se od tadašnjih prikaza Josipa kao onemoćalog starca, Gerson ga portretira kao vrhunac muške čednosti - „čistoga nad svima čistima“ (*purissimus inter puros*). On razvija odvažnu tezu da je Josip, slično kao i Ivan Krstitelj,

30 Usp. MARK S. BURROWS, *Jean Gerson and De Consolatione Theologiae (1418)*, str. 118-122. Burrows analizira kako Gerson u egzilu (Lyon) vidi Josipovu „teologiju zaštite“ kao jedinu preostalu utjehu za „raspršeno stado“ Crkve.

31 Usp. FRANCIS L. FILAS, *Joseph: The Man Closest to Jesus*, str. 41 - 45. Filas ističe da Gersonova analiza anticipira modernu psihološku i pravnu definiciju očinstva kao „brižnog prisustva“.

bio posvećen već u majčinoj utrobi kako bi mogao dostojno vršiti svoju službu. Za njega Josipova čistoća nije tek pasivna odsutnost grijeha, već aktivna krepost (*virginitas mentis et corporis*) koja je bila nužan preduvjet za suživot s Bezgrešnom Djevicom i čuvanje Utjelovljenog Boga. Upravo iz tog jedinstva „čistog očinstva“ proistječe njegova uloga univerzalnog zaštitnika, što čini treći i najvažniji stup Gersonove misli. Gerson uspostavlja izravnu vezu između Josipova zemaljskog služenja i njegove nebeske proslave, tvrdeći da onaj koji je fizički branio Glavu Crkve u Nazaretu, po naravi stvari nastavlja braniti i njezine udove.³²

Time Josipov patronat prestaje biti tek počasna titula i postaje organski nastavak njegove službe. Gerson ovdje uvodi značajnu teološku novost: Josipova zemaljska dužnost (*officium*) postaje neprolazni teološki temelj njegove nebeske službe (*ministerium*). On argumentira da „milost bivanja ocem“ (*gratia paternitatis*) ne prestaje smrću, već se u nebu pretvara u autoritet zagovora. Zbog bliskosti koju je imao s Kristom na zemlji, on u nebeskom poretku zadržava određenu „moć zapovjednog zagovora“, djelujući kao nebeski *Oeconomus* koji bdije nad Crkvom. Gerson naglašava da Josip na nebu ne moli kao sluga, već prosi kao otac, što njegovu zagovoru daje jedinstvenu snagu. U kontekstu tadašnjeg Velikog zapadnog raskola, ovaj teološki blok služio je kao snažan podsjetnik da je Crkva u svojoj biti „obitelj“ koja, unatoč nedostojnosti svojih zemaljskih poglavara, ima sigurnog zaštitnika u onome koji je bio navikao čuvati Boga u najtežim vremenima.³³

---

32 JEAN GERSON, *Sermo de Nativitate gloriosae Virginis Mariae et de commendatione virginalis sponsi eius Ioseph (Jacob autem genuit)*, u: *Œuvres complètes*, vol. V, Palémon Glorieux (ur.), Desclée, Paris, 1963., str. 362.

33 Usp. TARCISIO STRAMARE, *San Giuseppe nel mistero di Dio*, Libreria Editrice Vaticana, Roma, 1993., str. 164-168; JEAN GERSON, *Considerationes de sancto Ioseph*, str. 68. Gerson ovdje navodi da je Josipova moć tolika da mu se „čitav nebeski dvor klanja kao onome koji je bio hranitelj Kralja“.

6. MOLITVA ZA JEDINSTVO CRKVE: JOSEPHINA KAO EKLEZIOLOŠKI VAPAJ

Spjev *Josephina*, monumentalno djelo od gotovo tri tisuće stihova, ne predstavlja samo hagiografski hvalospjev, već Gersonov svjesni pokušaj da kroz sakralnu poeziju utječe na savjest i političku volju sudionika Sabora u Konstanzi. Dok su njegovi teološki traktati služili za strogu znanstvenu argumentaciju, *Josephina* je imala zadatak pokrenuti „teologiju srca“ (*theologia cordis*), koristeći estetsku snagu stiha kako bi emocionalno angažirala kršćanski svijet u mukotrpnom procesu pomirenja.³⁴ Pretposljednje, jedanaesto pjevanje, u tom smislu predstavlja dramatični vrhunac djela; u njemu se teološka spekulacija o Josipu pretvara u potresni, izravni vapaj za opstanak same Crkve. U trenutku kada je Crkva bila rastrgana između triju papa, a kršćansko jedinstvo se činilo nepovratno izgubljenim, Gerson napušta narativni ton i upućuje izravnu molitvu svetom Josipu:

*Tu domui tuae pacem, tu foedera servas, / Da populo concordia sacra, pelle schismata, / Ioseph, o columen, fessis succurre ruinis / Ti domu svome mir, ti saveze čuvaš, / Daj narodu sveti sklad, progoni raskole, / Josipe, o stupu, priteci u pomoć umornim ruševinama.*³⁵

Ovaj zaziv sadrži tri ključna ekleziološka pojma koja otkrivaju dubinu Gersonove nade. Prvi je zaziv Josipa kao „stupa“ (*columen*). U arhitekturi srednjovjekovne misli, stup je onaj koji drži svod zgrade; nazivajući Josipa tim imenom, Gerson mu pripisuje ulogu koju obično imaju apostolski prvaci. U vremenu kada se činilo da su povijesni stupovi papinstva napukli pod težinom vlastohleplja, Josip se pojavljuje kao nepokolebljivi, nebeski oslonac koji drži samu strukturu kršćanstva.³⁶

34 Usp. BRIAN PATRICK MCGUIRE, *Jean Gerson and the Last Medieval Reformation*, Pennsylvania State University Press, University Park, 2005., str. 280-282. McGuire ovdje analizira Gersonov prelazak s proznog traktata na epsku formu kao pedagošku metodu za pridobivanje saborskih otaca.

35 JEAN GERSON, *Josephina*, u: *Œuvres complètes*, vol. IV, Palémon Glorieux (ur.), Desclée, Paris, 1962., str. 85. (U Du Pinovom izdanju iz 1706., ovaj se odlomak nalazi u tomu IV, col. 780).

36 Usp. MARK S. BURROWS, *Jean Gerson and De Consolatione Theologiae (1418): The Consolation of a Biblical and Reforming Theology for a Disordered Age*, J.C.B. Mohr, Tübingen, 1991., str. 115. Burrows ističe kako termin *columen* kod Gersona indicira Josipovu ulogu kao „izvanrednog vikara“ u kriznim vremenima.

Drugo, metafora „umornih ruševina“ (*fessis ruinis*) predstavlja jedan od najsnažnijih opisa stanja Crkve 15. stoljeća u cjelokupnoj Gersonovoj literaturi. Za njega Crkva nije tek apstraktna zajednica, već zdanje koje se doslovno urušava pod teretom raskola. Josipov poziv da „priteče u pomoć“ sugerira da ljudska sredstva - sabori, dekreti i diplomatski pregovori - više nisu dovoljni; potrebna je intervencija onoga tko ima iskustvo spašavanja Svete obitelji iz naizgled bezizlaznih situacija bijega i progonstva.³⁷

Konačno, Gersonov zahtjev Josipu da „progoni raskole“ (*pelle scismata*) i daruje „sveti sklad“ (*concordia sacra*) izravna je aluzija na misiju Sabora u Konstanzi. Josip, koji je u Nazaretu osiguravao mir i čuvao „saveze“ između Boga i čovjeka, postaje prototip idealnog crkvenog autoriteta. Njegova poniznost i šutnja stoje u oštrom kontrastu s bukom i ambicijama pretendenta na papinsko prijestolje. Gerson vjeruje da će javno i univerzalno štovanje svetog Josipa donijeti Crkvi onaj isti mir koji je on osiguravao u nazaretskom domu. Time *Josephina* prestaje biti samo literarni spomenik i postaje liturgijsko - političko oruđe; ona je krunski dokaz da Gerson u Josipu nije vidio tek uzor individualne kreposti, već aktivnog, kozmičkog sudionika u rješavanju najveće institucionalne krize srednjovjekovnog kršćanstva.³⁸

7. JOSIP KAO RJEŠENJE RASKOLA: POLITIČKO-TEOLOŠKI MODEL REFORME

Za Jeana Gersona, lik svetog Josipa u kontekstu Sabora u Konstanzi prestaje biti isključivo objektom pobožnosti i postaje političko - teološki model za uspostavu narušenog crkvenog jedinstva. U jeku šizme, kada su trojica papa polagala pravo na Petrovu stolicu, Gerson u Josipu prepoznaje idealnu figuru koja rješava krizu autoriteta na tri ključne razine:

Gerson koristi Josipov status „hranitelja“ i „upravitelja“ (*oekonomus*) kako bi redefinirao papinsku vlast. Za njega je Josip savršen primjer autoriteta koji ne proizlazi iz posjedovanja (vlasništva), već iz služenja

37 Za dublju analizu metafore ruševina u Gersonovoj ekleziologiji, vidi: LOUIS MOURIN, *Jean Gerson, prédicateur amoureux*, De Tempel, Brugge, 1952., str. 198-202.

38 JEAN GERSON, *Josephina*, str. 86; Usp. BRIAN PATRICK McGUIRE, *Jean Gerson and the Last Medieval Reformation*, str. 287.

Pologu koji mu je povjeren. Primjenjujući to na raskol, Gerson tvrdi da papa, poput Josipa, nije gospodar Crkve, već njezin upravitelj. Ako upravitelj ugrožava obitelj (Crkvu), on mora biti podložan sudu cjeline, što je bio temelj Gersonova koncilijarizma.³⁹

Gerson je vjerovao da se teološki sporovi ne mogu riješiti samo dekretima, već i duhovnim jedinstvom. Snažno je lobirao kod saborskih otaca za uvođenje službenog blagdana sv. Josipa (8. prosinca ili 19. ožujka). Njegova strategija bila je jasna: ako se cijelo kršćanstvo ujedini u štovanju jednog univerzalnog zaštitnika, taj će čin duhovno nadvladati partikularne interese rimskih, avignonskih i pizanskih frakcija. Josip je trebao biti „zajednički otac“ koji miri zavađenu djecu.⁴⁰

U spjevu *Josephina*, Gerson naglašava Josipovu poniznost i šutnju kao izravnu opoziciju oholosti tadašnjih pretendenta na vlast. Dok su pape „vikali“ jedni na druge anatemizirajući se, Josip je „šutke“ čuvao Krista. Za Gersona, rješenje raskola nije bilo u pobjedi jednog pape nad drugim, već u povratku „josipovskoj“ skrovitosti i služenju, što je on nazivao *concordia sacra* (*sveti sklad*).⁴¹

U konačnici, Gersonov teološki govor o sv. Josipu djeluje kao politička medicina. On vjeruje da Crkva, opisana kao „umorne ruševine“ (*fessis ruinis*), ne može biti obnovljena bez povratka modelu autoriteta koji je utjelovio Josip. Njegov projekt u Konstanzi bio je pokušaj da se Crkva obnovi po uzoru na Nazaretsku obitelj - da se vrati u stanje obitelji pod upravom vjernog skrbnika, čime je Josip de facto postao nebeski jamac uspjeha Sabora i ponovnog ujedinjenja pod papom Martinom V.⁴²

39 Usp. PASQUALE ARU, *La figura di San Giuseppe nel pensiero di Jean Gerson tra mistica e riforma*, u: *Estudios Josefinos*, 22 (1968.), str. 150-155. Aru naglašava da je Gersonova definicija Josipa kao upravitelja (*oconomus*) bila izravna kritika papinskog apsolutizma (*plenitudo potestatis*).

40 JEAN GERSON, *Sermo ‚Jacob autem genuit‘*, str. 364. Gerson u ovoj propovijedi pred Saborom izravno poziva na liturgijsku akciju kao sredstvo postizanja mira.

41 Usp. BRIAN PATRICK MCGUIRE, *Jean Gerson and the Last Medieval Reformation*, str. 288. McGuire ističe da Gerson vidi Josipa kao „sakrament jedinstva“ u podijeljenom svijetu.

42 JEAN GERSON, *Josephina*, str. 85. Ovdje se nalazi ključni stih o Josipu kao stupu (*columen*) koji spašava Crkvu od konačnog urušavanja tijekom raskola.

ZAKLJUČAK

Gersonov nauk o sv. Josipu predstavlja sofisticiran teološki sustav u kojem lik svetog Josipa prestaje biti marginalna figura biblijske povijesti i postaje središnji stup ekleziološke obnove. Njegov znanstveni doprinos očituje se u redefiniranju očinstva kao moralne i pravne kategorije koja nadrasta biološku nužnost, čime je Josipov autoritet nad Kristom postao teološki model za svaku vrstu crkvene i društvene vlasti. Inzistiranjem na Josipovoj aktivnoj čistoći i svetosti, Gerson je stvorio etički kodeks koji je služio kao izravan korektiv moralnoj krizi onodobnog klera.

Na ekleziološkoj razini, uvođenje koncepta Josipa kao upravitelja i zaštitnika Crkve omogućilo je Gersonu da ponudi rješenje za institucionalni zastoj Velikog zapadnog raskola. Josipova uloga u Nazaretu prefigurira saborsku vlast: on je onaj koji bdije nad jedinstvom Mističnog Tijela u trenucima kada su njegovi zemaljski poglavari zakazali. Gersonova strategija spajanja mistične teologije s liturgijskom praksom, vidljiva u naporima za uvođenje univerzalnog blagdana, pokazuje da je sv. Josip u 15. stoljeću funkcionirao kao svojevrсна politička medicina usmjerena na postizanje svetog sklada i okončanje raskola.

U konačnici, Gersonov rad postavlja temelje modernog teološkog nauka o sv. Josipu pretvarajući privatnu pobožnost u javnu teološku doktrinu. Njegov Josip nije samo uzor osobne kreposti, već aktivni sudionik povijesti spasenja čiji patronat jamči opstanak i jedinstvo Crkve. Time je Gerson trajno povezao sudbinu crkvene reforme s likom nazaretskog zaštitnika, ostavljajući u naslijeđe viziju Crkve kao obitelji koja pod vodstvom poniznog i vjernog upravitelja iznova pronalazi svoj mir.

SUMMARY

JEAN GERSON AND THE FORMATION OF THE DOCTRINE OF ST. JOSEPH: FROM THE PROTECTOR OF NAZARETH TO A MODEL OF CHURCH RENEWAL

This study explores the christocentric and ecclesiological foundations of Saint Joseph's role in the theological corpus of Jean Gerson. Far from being a mere object of late medieval piety, Gerson's Josephology functions as a sophisticated theological system designed to address the institutional and moral crisis of the Great Western Schism. By redefining fatherhood through the categories of legal, moral, and social authority (*pater legalis, moralis, et socialis*), Gerson elevates Joseph from a marginal biblical figure to a central pillar of ecclesiastical reform. The research highlights Gerson's innovative conceptualization of Joseph as the *Oeconomus* (Steward) and *Columen* (Pillar) of the Church, providing a conciliarist alternative to papal absolutism. Through his monumental epic *Josephina* and his efforts at the Council of Constance, Gerson utilized Josephology as a form of "political medicine" and liturgical diplomacy, aiming to restore the *concordia sacra* and ensure the unity of the Mystical Body of Christ. Ultimately, Gerson's work laid the groundwork for modern Josephology, transforming private devotion into a public theological doctrine essential for the understanding of church governance, service, and universal patronage.

Keywords: Jean Gerson, Saint Joseph, Great Western Schism, Council of Constance, *Oeconomus*, Ecclesiology, Church Reform.

